

самоврядування мають бути відмінені повністю. Органи місцевого самоврядування базового рівня мають відповідати за надання суспільних благ з обмеженими територіальними ефектами та з відсутніми ефектами економії від масштабу.

Отже, для забезпечення стабільного наповнення міського бюджету та балансу фінансової забезпеченості коштами основними пріоритетами на перспективу мають бути робота по легалізації заробітної плати і робочих місць; недопущення виникнення заборгованості по заробітній платі та постійна робота з боржниками по податках та зборах до міського бюджету; активізація роботи по залученню інвестицій; оптимізація штатів і контингентів бюджетних установ; упорядкування структури та функцій органів місцевого самоврядування.

У ході проведення реформ децентралізації в різних сферах, механізм управління місцевими бюджетами потребує вдосконалення. Бюджетне планування повинно забезпечувати врахування зміцнення бюджетної децентралізації паралельно із удосконаленням методики визначення фінансових нормативів для фінансування бюджетних галузей.

Література:

1. Про місцеве самоврядування в Україні [Електронний ресурс]: Закон України. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80>.
2. Тимошенко О.В. Фінансові ресурси органів місцевого самоврядування в умовах фінансової незалежності територіальних громад / О.В. Тимошенко // Економічна наука. – 2010. – №1. – С. 72-74
3. Фурдичко Л.Є. Децентралізація: фінансова незалежність місцевих бюджетів України / Л.Є. Фурдичко // Бюджетна та податкова політика. – 2016. – Випуск 5 (115). – С. 39-42.
4. Державна статистична служба України [Електронний ресурс] : офіційний сайт. – Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua
5. Серебрянська Д. Як впливають процеси бюджетної децентралізації на формування дохідної частини місцевих бюджетів України? [Електронний ресурс] / Д. Серебрянська. – Режим доступу: <http://ngoipr.org.ua>.
6. Шевченко О. Бюджетно-фінансова децентралізація у контексті підвищення ефективності управління регіонами [Електронний ресурс] / О. Шевченко. - Режим доступу : <http://old.niss.gov.ua/Monitor/april08/9.htm>.

БЮДЖЕТ МІСТА ОДЕСИ ЯК ФІНАНСОВА ОСНОВА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Богданова О.М.

старший викладач

Хонелія К.З.

студентка 3 курсу напряму підготовки «Фінанси і кредит»

Одеський національний університет імені І.І Мечникова

м. Одеса, Україна

Місцеві бюджети займають одне з центральних місць в економічному механізмі кожної держави, їх роль і значення безпосередньо зумовлені типом економічної системи, обраними цілями і пріоритетами громадського розвитку.

Вони насамперед здійснюють безпосередній вплив на задоволення різноманітних потреб населення, стан та якість надання державних послуг.

Через місцеві бюджети складаються певні фінансові взаємовідносини органів самоврядування практично з усіма підприємствами, установами, розташованих на їх території, і населенням даної території у зв'язку з мобілізацією і витрачанням коштів цих бюджетів [2].

На прикладі місцевого бюджету 2018 Одеси, детально можна було розглянути і побачити як розподіляється бюджет і за рахунок чого він формується, що дійсно має входити до місцевого бюджету, і які категорії повинні бути першими для фінансування [3].

Бюджет міста Одеси на 2018 рік сформовано без міжбюджетних трансфертів на державні програми соціальної допомоги (допомога сім'ям з дітьми, надання пільг і субсидій на оплату житлово-комунальних послуг і т.д.). Затверджена сума (з урахуванням змін) на 2018 рік становить 1 309 569,6 тис. грн. Проектом Закону України «Про Державний бюджет України на 2018 рік» кошти на зазначені витрати розподілені за обласними бюджетами (додаток 7 до проекту Закону). З урахуванням зазначеного, доходи бюджету міста Одеси на 2018 рік розраховані в сумі 8 340 950,4 тис. грн, в тому числі доходи загального фонду - 7 816 019,1 тис. грн та доходи спеціального фонду - 524 931,3 тис. грн, з яких бюджет розвитку - 275 000,0 тис. грн. У доходах бюджету враховані тільки такі міжбюджетні трансферти (згідно проекту Закону України «Про Державний бюджет України на 2018 рік»): освітня субвенція - 903 076,1 тис. грн; медична субвенція - 668 443,0 тис. грн. В рамках подальшої реалізації реформ міжбюджетних відносин в контексті децентралізації, в 2018 році передаються ряд повноважень держави на місцеві органи влади. Так, згідно з проектів Закону України «Про Державний бюджет України на 2018 рік» та «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України» передбачено передати на місцеві бюджети витрати на надання пільг на оплату житлово-комунальних послуг, фінансування яких у попередні роки здійснювалося за рахунок коштів субвенцій з Державного бюджету України. У проекті рішення сума витрат за кодом бюджетної програми не передбачена. Після визначення необхідного фінансового ресурсу, бюджетні призначення будуть передбачені за рахунок зменшення нерозподілених коштів загального фонду бюджету міста Одеси (код бюджетної програми 7517420 «Програма стабілізації та соціально-економічного розвитку території»). Довідково: очікуване фактичне нарахування 2018 року - 206,2 млн. грн. [1].

В рамках заходів реформи фінансування системи охорони здоров'я, витрати на надання первинної медичної допомоги виключені з медичної субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам, і з 2018 року фінансування витрат буде здійснюватися з Державного бюджету України за окремою бюджетною програмою 2308020 «Надання первинної медичної допомоги населенню». Одночасно до витрат місцевих бюджетів з охорони здоров'я віднесені витрати на реалізацію місцевих програм розвитку та підтримки комунальних закладів охорони здоров'я, які надають первинну медичну допомогу, і програму надання населенню медичних послуг з первинної медичної допомоги населенню, на що в проекті бюджету міста Одеси на 2018 рік зарезервовані фінансовий ресурс в сумі 50 000,0 тис. грн. Видаткова частина бюджету міста Одеси на 2018 рік сформована на принципах концентрації коштів на таких основних напрямках: соціальна спрямованість; реалізація проектів, що сприяють розвитку економіки

міста; інвестування в якість життя людей (розвиток інфраструктури міста); реалізація Стратегії економічного і соціального розвитку міста Одеси до 2022 року. Всього обсяг витрат бюджету міста Одеси становить 8 014 901,363 тис. грн, в тому числі загальний фонд - 6 090 994,1 тис. грн; спеціальний фонд - 1 923 907,263 тис. грн. [1].

У видатках бюджету враховані такі міжбюджетні трансферти (згідно проекту Закону України «Про Державний бюджет України на 2018 рік»): освітня субвенція - 903 076,1 тис. грн; медична субвенція - 668 443,0 тис. грн; реверсна дотація (кошти, які передаються до державного бюджету) – 359 799,8 тис. грн. Реверсна дотація на 2018 рік розрахована для міста Одеси на 203 166,3 тис. грн або в 2,3 рази більше в порівнянні з плановими призначеннями на 2018 рік (збільшений відсоток вилучення з 50 до 80 від перевищення індексу податкоспроможності 1,1). Для забезпечення фінансування витрат бюджету розвитку міста передбачено передачу коштів із загального фонду бюджету до спеціального фонду (бюджету розвитку) в сумі 1 725 000,0 тис. грн, з них дорожній фонд - 315 000,0 тис. грн. На суму передачі коштів по загальному фонду бюджету визначено профіцит бюджету, а за спеціальним фондом - дефіцит бюджету. За рахунок коштів бюджету розвитку (крім капітальних видатків) передбачені: платежі, пов'язані з виконанням гарантійних зобов'язань Одеської міської ради в сумі 111 364,2 тис. грн (відображені в розділі «Кредитування»), в тому числі на реалізацію проектів: «Розвиток міської інфраструктури в Україні» - 97 954,1; тис. грн; «Оновлення міського електро-транспорту м.Одеси» - 13 410,1 тис. грн.; витрати на погашення місцевого боргу в сумі 214 659,837 тис. грн (відображені в розділі «Фінансування») і визначені як профіцит спеціального фонду бюджету міста Одеси), в тому числі по: - внутрішнього запозичення 2018 року - 212 000,0 тис. грн; зовнішніх запозичень 2018 роки (Північна Екологічна Фінансова Корпорація (НЕФКО) – 2 659,837 тис. грн. [1].

Таким чином, можна зробити висновок, що місцевий бюджет, його ефективне та раціональне планування відіграє значну роль як для певного регіону так і для країни взагалом.

Література :

1 Особливості формування бюджету міста Одеси на 2018 рік [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://omr.gov.ua/ru/91381>

2. Бюджетний Кодекс України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://i.factor.ua/ukr/law-52/section-285/article-11757/>

3. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://omr.gov.ua/ru/acts/mayor/98763/>